

Huvudman

Mora kommun
mora.kommun@mora.se

Beslut

Datum 2026-07-13
Dnr SI 2026:4615
Sida **1 (11)**

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Morkarlbyhöjdens skola 7–9 i Mora kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Mora kommun att senast den **11 januari 2027** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande användning av mobiltelefoner och annan kommunikationsutrustning och skriftliga rutiner för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Mora kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Mora kommun ska vidta följande åtgärder

Användning av mobiltelefoner och annan kommunikationsutrustning

1. Se till att vid minst ett tillfälle innan den 11 januari 2027 klargöra skyldigheten för personal och elever att mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning endast får användas i undervisningen endast får användas i undervisningen enligt lärarens instruktioner, eller om de utgör extra anpassningar alternativt särskilt stöd, eller om det annars finns särskilda skäl. Huvudmannen ska dokumentera hur och när informationen har förmedlats. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (5 kap. 4 a § skollagen)

Skriftliga rutiner för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning

2. Se till att rektorn fattar beslut om skriftliga rutiner för att hantera omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Skolans skriftliga rutiner ska ges in till

Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (5 kap. 4 e § skollagen)¹

Avstående från ingripande

Skolinspektionen avstår med stöd av 26 kap. 12 § p. 3 skollagen från att ingripa mot Mora kommun avseende brister rörande anmälan om kränkande behandling. Skolinspektionen avslutar därmed ärendet i denna del.

Beslutet om avstående från ingripande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del det avser utredning av ordningsstörande beteende, ordningsregler samt att personal agerar vid kränkande behandling.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (2026:4615) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys våren 2026 inlett en tillsyn av Morkarlbyhöjdens som är en grundskola 7-9 skola i Mora kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Morkarlbyhöjdens skola följer gällande bestämmelser om användning av mobiltelefoner och annan kommunikationsutrustning, skriftliga rutiner för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning, utredning av ordningsstörande beteende, att personal agerar vid kränkande behandling, anmälan om kränkande behandling och ordningsregler.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 26 maj och 2 juni 2026. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a.

¹ Bestämmelsen i 5 kap. 4 e § skollagen får ny beteckning, 5 kap. 4 d §, från den 1 augusti 2026 genom SFS 2026:1198.

kränkingsanmälningar. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Mobiltelefoner och annan kommunikationsutrustning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Användning av mobiltelefoner och annan kommunikationsutrustning

Lärare uppger i intervjuer att det återkommande förekommer att elever under lektioner använder mobiltelefoner på ett sätt som inte är kopplat till undervisningen genom att exempelvis surfa och använda sociala medier. Lärare uppger att det hänt att elever medfört mobiltelefon vid provtillfällen.

Rektorn uppger att skolan har som rutin att samla in elevernas mobiltelefoner inför lektioner. Det finns lådor som eleverna ska lägga mobilerna i när de har lektioner. Lärare uppger att alla elever emellertid inte lämnar in mobiltelefonerna. Elever uppger i intervju att det är många elever som inte lämnar in mobiltelefonerna på lektionerna och att det inte händer så mycket när elever inte gör detta. Några elever uppger att det bara är under prov som lärarna verkligen samlar in mobilerna. En elev uppger att lärare är olika stränga när det gäller insamling av mobilerna.

Lärarna uppger att det i vissa klasser uppstår mycket konflikter kring insamlandet av mobiltelefoner och att vissa elever vägrar att lämna ifrån sig sina telefoner. Dessa uppgifter bekräftas av representanter för elevhälsan och rektorn i intervjuer samt av lektionsobservationer som Skolinspektionen gjorde under besök på skolan.

Lärare uppger att eleverna ibland får lov att använda sina mobiltelefoner i undervisningen när de har glömt att ta med sina ipads. Lärare och representanter för elevhälsan berättar att det även finns vissa elever som får ha med sig sina mobiltelefoner under lektioner som särskilt stöd eller extra anpassningar men för många elever som använder mobiltelefonerna

under lektionerna handlar det om att eleverna har svårt att acceptera regeln att lämna in sin telefon.

Skriftliga rutiner för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning

Gällande rutiner för omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk utrustning uppger rektorn i intervju att hon inte känner till att skolan har några skriftliga rutiner. Huvudmannen uppger i ett svar till Skolinspektionen den 8 juni 2026 att skolan inte har någon nedskriven rutin för omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk utrustning.

Rättslig reglering

Vid undervisning får endast sådan användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning förekomma som

1. sker enligt lärarens instruktioner i syfte att främja elevernas utveckling och lärande, eller
2. utgör extra anpassningar eller särskilt stöd.

Om det finns särskilda skäl får dock rektorn eller en lärare tillåta en enskild elev att använda en mobiltelefon eller annan elektronisk kommunikationsutrustning även i andra fall. (5 kap. 4 a § skollagen)

Det ska för varje skolenhet finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Rektorn beslutar om sådana rutiner. (5 kap. 4 e § skollagen)

Riksdagen har beslutat om lagändringar avseende 5 kap. 4 e § skollagen. Denna bestämmelse får en ny beteckning i form av 5 kap. 4 d § från och med den 1 augusti 2026. Lagändringen innebär att bestämmelsen om att det för varje skolenhet ska finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning, även ska omfatta fritidshem som inte är integrerade med en skolenhet. (se prop. 2025/26:193, bet. 2025/26:UbU22, rskr. 2025/26:308).

Skolinspektionens bedömning

Användning av mobiltelefoner och annan kommunikationsutrustning

Skolinspektionen bedömer att Morkarlsbyhöjdens skola inte uppfyller skollagens krav avseende användandet av mobiltelefoner i undervisningen.

Lärare uppger att det förekommer att eleverna använder mobiltelefoner för sådant som inte är kopplat till undervisningen samt att det förekommer att

elever vägrar lämna ifrån sig mobiltelefonerna. Av skollagen framgår att mobiltelefoner och annan kommunikationsutrustning endast får användas i undervisningen enligt lärares instruktion, om dessa utgör extra anpassningar eller särskilt stöd eller om det i övrigt tillåts för eleven på grund av särskilda skäl.

Av utredningen framgår att användandet av mobiltelefoner inte sker i enlighet med något av de undantag som framgår av skollagen och är därför en brist.

Skriftliga rutiner för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning

Vidare framgår av utredningen att elevers mobiltelefoner rutinmässigt samlas in av lärare men att det inte finns någon skriftlig rutin på skolan för hur omhändertagandet av mobiltelefoner ska ske. Av skollagen framgår att det ska finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Att det saknas sådana skriftliga rutiner är således en brist.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Mora kommuns verksamhet vid Morkarlbyhöjdens skola 7-9 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller användning av mobiltelefoner och annan kommunikationsutrustning samt skriftliga rutiner för hantering av omhändertagande av dessa. Det finns därför skäl att förelägga Mora kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Avstående från ingripande

Kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Personal agerar vid kränkande behandling

Elever och lärare uppger att de tycker att alla som jobbar på skolan agerar om någon blir utsatt för kränkande behandling. Dock agerar vissa fortare än andra. Eleverna uppger att de kan berätta för personalen om det skulle uppstå en konflikt och att personal i sådant fall försöker reda ut konflikten.

Anmälan om kränkande behandling

Elever uppger att de har blivit informerade om att man kan anmäla kränkande behandling och de känner till att personalen har gjort anmälningar några gånger.

Lärare uppger att de anmäler fler kränkningar men att de ibland inte hinner anmäla utan då istället för uppgifterna vidare till annan personal. En lärare säger att hen ibland inte har gjort någon kränkingsanmälan utan kontaktat vårdnadshavare i stället. Lärare uppger även att de ibland glömmer att göra en anmälan.

En representant för elevhälsan säger att personalen gör lite olika när det gäller anmälan om kränkningar. Är det lite allvarliga händelser gör personal anmälan direkt enligt representanten. Vid upprepade, mindre allvarliga kränkningar, exempelvis jargong mellan elever, görs anmälan först efter att det har skett några gånger.

Rektorn uppger att hon inte tror att personalen anmäler alla kränkningar de har kännedom om, men att utvecklingen går åt rätt håll eftersom det är ett område som de har arbetat med, bland annat genom utbildningar.

Rättslig reglering*Personal agerar vid kränkande behandling*

Utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor.

Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling. (1 kap. 5 § skollagen)

Personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Detta innefattar en befogenhet att ingripa fysiskt för att avvärja våld, kränkningar eller andra ordningsstörningar.

En åtgärd enligt första stycket får vidtas endast om den står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter.

Enligt de förutsättningar som anges i 7–23 §§ får det beslutas om utvisning ur undervisningslokalen, kvarsittning, tillfällig omplacering, tillfällig placering utanför den egna skolenheten, avstängning och omhändertagande av föremål. Även sådana åtgärder får vidtas endast om de står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter. (5 kap. 6 § skollagen)

Anmälan om kränkande behandling

En lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn.

Första stycket första meningen ska tillämpas på motsvarande sätt om ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen (2008:567). (6 kap. 10 § skollagen)

En lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden (6 kap. 10 § skollagen).

Skyldigheten att utreda förhållandet och att verka för att kränkningarna hindras i fortsättningen gäller vare sig det förekommit någon anmälan av det barn eller den elev som blivit kränkt eller förhållandet har kommit fram på annat sätt (prop. 2005/06:38 s 140).

Bestämmelsen gäller kränkande behandling i samband med verksamhetens genomförande. Ansvaret får anses sträcka sig till vad som händer på väg till och ifrån den aktuella verksamheten, exempelvis vid färd i en skolbuss, även om i detta fall skolan naturligtvis inte kan ha någon övervakning vid sådana transporter (prop. 2005/06:38 s. 142).

Riksdagen har beslutat om en lagändring avseende 6 kap. 10 § skollagen. Den nya bestämmelsen i 6 kap. 10 § skollagen innebär bland annat att personalens skyldighet att anmäla kränkande behandling till rektorn ändras till en skyldighet att informera rektorn om sådan behandling. Skyldigheten ska begränsas till vissa situationer och gälla om personalen får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för allvarlig eller upprepad kränkande behandling eller allvarliga eller upprepade trakasserier eller sexuella trakasserier i samband med verksamheten. Skyldigheten att informera rektorn ska också gälla om personal får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling eller trakasserier eller sexuella trakasserier av någon i personalen. Rektorns skyldighet att anmäla till huvudmannen ska ändras till att gälla samma sorts händelser som omfattas av personalens informationsskyldighet.

Lagändringarna träder i kraft den 1 augusti 2026. (Rskr 2025/26:332, 2025/26:UbU25 och prop. 2025/26:196.)

Skolinspektionens bedömning

Personal agerar vid kränkande behandling

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Anmälan om kränkande behandling

Skolinspektionen bedömer att Mora kommuns verksamhet vid Morkarlbyhöjdens skola inte lever upp till författningarnas krav vad gäller att anmäla kränkande behandling.

Av utredningen framgår att lärare inte alltid anmäler när de fått kännedom om att en elev utsatts för kränkande behandling. Av skollagen framgår att lärare och annan personal, som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling, är skyldig att anmäla detta till rektorn.

Skolinspektionen framhåller att anmälningsskyldigheten omfattar alla händelser som skolpersonal får kännedom om där en elev upplever sig blivit utsatt för kränkande behandling. Det ska inte göras någon värdering av hur allvarlig en händelse är eller huruvida incidenten verkligen utgör kränkande behandling innan den anmäls till rektorn respektive huvudmannen. När uppgifter om kränkande behandling inte anmäls systematiskt medför det att huvudmannen inte kan agera för att säkerställa att en utredning skyndsamt startas i alla fall då kränkningar skett. Huvudmannen har då inte heller någon möjlighet att inom ramen för sitt systematiska kvalitetsarbete vidta förebyggande åtgärder för att förhindra kränkningar på skolan framöver. Att personal på skolan inte alltid anmäler kränkande behandling är därmed en brist.

Val av ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 12 § skollagen avstå från att ingripa om det i övrigt med hänsyn till omständigheterna finns särskilda skäl mot ett ingripande (p. 3). Mora kommuns verksamhet vid Morkarlbyhöjdens skola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller att personal anmäler kränkande behandling.

Skolinspektionen bedömer att det finns särskilda skäl att avstå från att ingripa. Denna bedömning görs mot bakgrund av att nya bestämmelser träder i kraft den 1 augusti 2026 som bland annat innebär att personalens skyldighet att anmäla kränkande behandling till rektorn ändras till en skyldighet att informera rektorn om en elev anser sig ha blivit utsatt för allvarlig eller upprepad kränkande behandling.

Övrig information

Upplysningsvis vill Skolinspektionen vill lyfta fram vikten av att huvudmannen tillämpar den nya lagstiftningen när den träder i kraft.

Områden utan konstaterade brister

Utredning av ordningsstörande beteende

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elever uppger i intervjuer att det finns elever som upprepat stör ordningen i klassrummet under lektioner. Vissa elever uppger att sådant ordningsstörande beteende enbart sker någon gång ibland. Andra elever uppger att ordningsstörningar sker vid varje lektion. En elev uppger i intervju att eleverna i elevens klass enbart kan fokusera under några få lektioner.

Lärarna namnger i intervju ett antal elever som de anser upprepat stör ordningen. Lärarna uppger att rektorn känner till att dessa elever har ett ordningsstörande beteende eftersom lärarna bland annat har tagit upp eleverna på klasskonferenser som rektorn har varit med på. Representanter för elevhälsan och rektorn bekräftar i intervjuer att flertalet av de elever som lärarna omnämnt beter sig på ett sätt som stör ordningen.

Rektorn uppger att hon känner till att i vart fall åtta av de omnämnda eleverna upprepat betett sig ordningsstörande. Vad gäller de eleverna har samråd genomförts med vårdnadshavare med anledning av elevernas ordningsstörande beteende. I flera fall har det genomförts upprepade samtal. Rektorn uppger att detta dokumenteras i skolans journalsystem, men inte någon annanstans. Rektorn uppger att en utredning om ordningsstörande beteende ofta kan kopplas till något annat behov som eleven har och som inte blir tillgodosett i undervisningen. Åtgärder kan bestå i regelbunden uppföljning av elevens skolsituation och ordningsstörande beteende. I ett fall varnades en elev om avstängning. Rektorn uppger att eleverna getts stöd i form av extra anpassningar och tid med speciallärare där detta bedömts relevant. Flera av eleverna har efter utredning bedömts ha behov av särskilt stöd och har åtgärdsprogram.

Rättslig reglering

Om en elev i grundskolan vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare.

Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. (5 kap. 9 § skollagen)

I de fall en elev vid upprepade tillfällen stör ordningen eller fortsätter med ett sådant olämpligt uppträdande som berättigar till utvisning (7 §) eller kvarsittning (8 §) är rektorn, enligt första stycket, skyldig att se till att händelseförloppet utreds. I förekommande fall ska samråd ske med elevens vårdnadshavare. Uppgifter som framkommer vid utredningen bör självfallet dokumenteras skriftligt. (Prop. 2009/10:165 s. 683)

Med utgångspunkt i vad som har framkommit vid en utredning enligt 9 § första stycket ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende (5 kap. 10 § skollagen.)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Mora kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller ange området som bedömts. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Ordningsregler

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av skolans ordningsregler som beslutats av rektorn. Av intervjuer med elever och lärare framgår att eleverna fått ta del av ordningsreglerna i början av läsåret. Huvudmannen uppger i en komplettering inkommen den 10 juni att elevrådet involverats i arbetet med att ta fram ordningsreglerna på skolan. Huvudmannen uppger att ordningsreglerna även följs upp och utvärderas under medverkan från lärarna och elever i elevrådet. Ordningsreglerna analyseras utifrån vad som har fungerat och vad som inte har fungerat. Lärare uppger i intervju att ordningsreglerna exempelvis har ändrats på så vis att eleverna nu får ha keps på sig i skolan och att detta skedde på elevers initiativ.

Rättslig reglering

Ordningsregler ska finnas för varje skolenhet. Ordningsreglerna och hur de följs ska regelbundet följas upp. Orsakerna till uppföljningens resultat ska analyseras. Ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp och, vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna.

Rektorn beslutar om ordningsregler. (5 kap. 5 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Niklas Lundström

Beslutsfattare

Signerat av: Niklas Lundström

Utredaren Fanny Stenberg har varit föredragande i ärendet. I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Helena Teréus medverkat.